

Međunarodna naučna konferencija "Društvo i država nakon nezavisnosti"

Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu i Centar za međunarodnu politiku i postkonfliktna istraživanja povodom Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine je organizovao međunarodnu naučnu konferenciju pod nazivom „Društvo i država nakon nezavisnosti“.

Cilj konferencije je bio ne samo istražiti razvoj Bosne i Hercegovine nakon nezavisnosti u području politike, ekonomije, socijalne politke, sigurnosti, kulture, medija i međunarodnog prava nego i s trodecenijskim historijskim odmakom propitati izazove s kojima su se društvo i država susretali na putu nezavisnosti, tokom agresije i poslije.

Također se razgovaralo o načinima na koje Bosna i Hercegovina može doprinijeti raspravama o regionalnoj i međunarodnoj politici, procesima izgradnje mira i države, integraciji u EU i NATO, te kakvi su pogledi regionalnih aktera na bosanskohercegovačku politiku i društvo.

Konferenciji su prisustvovali mnogobrojni profesori, stručnjaci i istraživači, koji su u šest panela razgovarali o različitim temama.

Prof.dr. Šaćir Filandra u plenarnom panelu je govorio o usamljenosti u politici i analizirao stanje socijalne usamljenost povratničke populacije Bošnjaka u bosanskohercegovačkom entitetu Republika Srpska. Akcent priopćenja je bio na analizi mogućih refleksija stanja te populacije na državnost BiH.

U prvom panelu: **Put u nezavisnost BiH: (re)interpretacija**, učešće su uzeli prof. dr. Nerzuk Ćurak, prof. dr. Rusmir Mahmutćehajić, mr. Semir Halilović, prof. dr. Suad Kurtćehajić, mr. Muedib Šahinović, prof. dr. Asim Mujkić i prof. dr. Nermina Mujagić

Prof. Ćurak je predstavio referendum za nezavisnu i suverenu BiH kao najznačajniji događaj u historiji BiH, referentno mjesto proizvodnje države koji je bio potreban i dovoljan uvjet za internacionalno priznanje.

Prof. Mahmutćehajić je govorio o razumijevanju i dekonstruiranju ideologije genocidskog antibosanstva, pretpostavci harmoniziranja odnosa u pluralnom bosanskohercegovačkom društvu. Istaknuo je da je pitanje o tumačenju dogođenog za nositelje antibosanskih programa važno koliko i njihova postignuća u ratu.

Mr. Halilović je u svom izlaganju posebno posvetio pažnju kako je BiH postala zavisna od cijelog svijeta, dok se prof. Kurtćehajić u svom referatu zadržao na jugoslovenskoj krizi i problemima oko bosanskohercegovačkog puta u nezavisnost.

Mr. Šahinović je kroz svoje izlaganje istraživao dvije dominirajuće paradigme bosanskohercegovačke državnosti danas, referendumsku i dejtonsku, dok je prof. Mujkić propitivao šta je to praktično politički moguće u današnjoj BiH, nasukanoj već tri desetljeća na etnonacionalističke politike, iz perspektive jedne, 'građanske opcije' grupa i pojedinaca, politički angažiranih ili ne.

Rukovodeći se postkolonijalnom teorijom G.C. Spivak, posebno tezama iz njenog najcitiranijeg eseja „Mogu li podređeni (Subaltern) govoriti?“, prof. Mujagić je pokušala osnažiti humanističku sposobnost da se dostojanstveno sjećamo ratnih iskustava, politike otpora podjelama i kritički promišljamo šta nam se dogodilo i šta nam se još uvijek događa nakon nezavisnosti.

U drugom panelu: **Instrumenti izgradnje države BiH** su govorili: prof. dr. Lada Sadiković, prof.dr. Dženeta Omerdić, prof. dr. Larisa Velić, prof. dr. Senadin Lavić i prof. dr. Husein Muratović.

Prof. Sadiković je dala osvrt na dostignuća dvadesetogodišnjeg članstva Bosne i Hercegovine u Vijeću Evrope, te problematizirala pitanje osposobljavanja države za samostalno izvršavanje nametnutih obaveza.

Prof. Omerdić je govorila o (ne)dostižnoj evropskoj vrijednosti, vladavini prava u BiH, dok je prof. Velić istakla kako je imovina Bosne i Hercegovine esencija suvereniteta.

Govoreći o važnosti izgradnje bosanskog identiteta, prof. Lavić je objasnio strukturu društvenog procesa degradiranja, sprečavanja i izgradnje istog.

Prof. Muratović je naglasio neophodnost transformacije makroekonomske politike BiH u domenu fiskalnog sistema i fiskalne politike prema Evropskoj uniji, s ciljem većeg priliva inostranog kapitala, kao nultog prioriteta našeg privrednog razvoja.

U trećem panelu: **Bosna i Hercegovina u regionalnoj perspektivi**, učešće su uzeli: prof. dr. Dragan Đukanović, dr. Sandro Knezović, doc. dr. Adnan Prekić i prof. dr. Hamza Karčić.

Prof. Đukanović predstavio je izazov regionalne saradnje na Zapadnom Balkanu, posebno nakon potencijalnog dogovora Beograda i Prištine. Đukanović je također napomenuo da bez izgradnje funkcionalne države BiH nema perspektive za ubrzanje ulaska u NATO i EU.

Dr. Knezović se kritički osvrnuo na dinamiku postdejtonskih odnosa između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Doc. Prekić je govorio o Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori sa fokusom na historijski kontekst i savremeni trenutak, dok je prof. Karčić je analiziralo mogućnost BiH da postane članica EU i NATO-a, osvrćući se na blokade i perspektive ovih procesa.

U četvrtom panelu: **Diplomatski i geostrateški procesi**, učešće su uzeli: Akademik Mirko Pejanović, Erol Avdović, prof. dr. Selmo Cikotić i prof. dr. Sanela Bašić.

Akademik Pejanović je izlagao o temi međunarodnog položaja Bosne i Hercegovine u kontekstu promjena geopolitičkih kretanja u Evropi i svijetu. Istaknuo je značaj evropskih integracija posebno nakon uticaja Ruske Federacije na entitet RS-a.

Osvrćući se na medije, diplomatije i strance Avdović je dao zanimljive uvide na refleksiju nedosljedne primjene međunarodnog prava i vladavine prava u BiH.

"Razumijevanje i vrednovanje nezavisnosti domovine podrazumijeva artikuliranu državotvorne svijesti, osjećaj nacionalnog identiteta i ponosa, kao i razumijevanje uzroka i posljedica mnogih dešavanja i procesa iz prošlosti koji utiču na aktuelne tokove." – istaknuo je u svom izlaganju prof. Cikotić.

Prof. Bašić je u svom izlaganju detektirala probleme u tranzicijskoj distopiji, te napomenula da sistem socijalne politike i iz njega proizilazeći programi, mogu biti značajan aspekt reintegracije podijeljenoga društva i izgradnje države.

U petom panelu: **Bosna i Hercegovina u intelektualnoj misli Nijaza Durakovića**, učešće su uzeli: prof. dr. Rusmir Mahmutćehajić, prof. dr. Sarina Bakić, prof. dr. Sead Turčalo, prof. dr. Jasna Duraković, Arijana Saračević i Bakir Hadžiomerović.

Panel je otvorio prof. Mahmutćehajić s temom Nijaz Duraković u potrazi za izgubljenim i sjećanju na zaboravljeno.

Prof. Bakić je prezentovala sociološki pogled na ideje Nijaza Durakovića o nacionalnom i nacionalističkom. Glavno polazište ovog izlaganja je bila knjiga Nijaza Durakovića "Kontroverze o nacionalnom i nacionalističkom" iz 1987. godine u kojoj je predstavio svoje koncepte društvenih fenomena kao što su nacionalizam i nacionalno pitanje.

Prof. Turčalo se obratio sa temom: Čitanje "Prokletstva muslimana": Geopolitički izazovi nacionalnog identiteta. U ovom izlaganju ili čitanju knjige "Prokletstvo Muslimana" profesora Nijaza Durakovića - 30 godina nakon njezinog prvog izdanja- govorio je o načinima na koje su geopolitički izazovi oblikovali nacionalni identitet Muslimana, odnosno Bošnjaka te osvrnuo se kako je to utjecalo na današnju društveno-političku dinamiku u Bosni i Hercegovini.

Prof. Duraković je predstavila temu: Kritička misao Nijaza Duraković u kontekstu politika međunarodne zajednice. Nijaz Duraković se kritički osvrtao na politike međunarodne zajednice, tumačeći dejtonsko rješenje za Bosnu i Hercegovinu kao „nesretno i nefunkcionalno“. Polazio je od stanovišta ukupne političke odgovornosti, kako stranih, tako i domaćih političkih aktera, objašnjavajući da je politički sistem koji je utemeljen na tzv. Dejtonskom ustavu „enormno skup i kompliciran“.

Arijana Saračević je govorila o državniku Nijazu Durakoviću, kroz autorski troepizodni serijal redakcije Dokumentarnog programa Federalne televizije, a iz perspektive bivšeg studenta, Bakir Hadžiomerović je približio političko djelovanje Nijaza Durakovića u ratu i poslije rata.

U šestom panelu: **Postdejtonska gramatika identiteta u BiH**, učešće su uzeli: prof. dr. Sead Alić, doc. dr. Abdel Alibegović, doc. dr. Irena Praskač-Salčin, mr. Lana Prlić i mr. Mihaela Dubelj.

Prof. Alić govorio je o moralu i hijerarhiji u postdejtonskoj BiH. Istaknuo je kako su moralne vrijednosti izgubile rat. Pobijedili su interesi kapitala odjeveni u odjeću nacionalizama, odjeću lažnih vjernika, ali i odjeću civiliziranih europskih savjetnika. "Nijedno društvo ne može opstati ukoliko zaboravi na moralnu dimenziju svog postojanja." - istaknuo je Alić u svom izlaganju.

Imajući u vidu duh vremena čiji smo svjedoci, ali i sudionici, cjelokupnu i složenu strukturu odnosa izvanbosanskih i unutarbosanskih uticaja/silnica, doc. dr. Alibegović otvara u svom izlaganju pitanje dekonstrukcije antibosanskih društvenih matrica.

Doc. dr. Praskač se referirala na različite i specifične informacijsko – komunikacijske infrastrukture i medijske organizacije koje su pratile društveno – političke promjene i državno – pravna uređenja u Bosni i Hercegovini.

Mr. Lana Prlić je govorila o uticaju govora mržnje kao posljedica konfrontacija identiteta u Bosni i Hercegovini.

Mr. Dubelj je prezentirala utjecaj filmske industrije na brendiranje BiH nakon nezavisnosti. Bosanskohercegovačka kultura, zapravo njen specifikum jeste konsekvencija različitih povijesnih tranzicija. "Kulturna diplomatija i brendiranje postaju novi izričaj upravljanja identitetom koji koriste države diljem svijeta." – zaključila je Dubelj u svom izlaganju.

